

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Sžo/239/2015
Identifikačné číslo spisu: 1012201397
Dátum vydania rozhodnutia: 17.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1012201397.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a členov senátu JUDr. Nory Halmovej (sudca spravodajca) a JUDr. Petry Príbelskej PhD. v právnej veci žalobcu: B., právne zastúpený: Hudec s.r.o., Lazaretská 23, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, so sídlom Dobrovičova 12, Bratislava v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1416/2012-550 zo dňa 27. apríla 2012, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/153/2012 - 79 zo dňa 17. júla 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/153/2012 - 79 zo dňa 17. júla 2015 p o t v r d z u j e .

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh žalobcu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. z a m i e t a .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

1.1 Napadnutým rozsudkom č. k. 4S/153/2012 - 79 zo dňa 17. júla 2015 Krajský súd v Bratislave žalobu zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Predmetom súdneho prieskumu pred krajským súdom bolo rozhodnutie žalovaného č. 1416/2012-550 zo dňa 27.04.2012, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“) č. 500/2525/12506/2011 zo dňa 02.12.2011. Zrušeným rozhodnutím PPA ako správny orgán neschválil poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu podľa § 2 zákona číslo 488/2010 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie vlády“), vo výške 1.735,37 €. Žalovaný rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe výsledkov krížových kontrol bolo zistené, že žalobca deklarované výmery poľnohospodárskej pôdy

neobhospodaroval. Z následnej krížovej kontroly zo dňa 21.11.2011 a 24.11.2011 vyplynulo, že na sporných plochách KD Suchá nad Parnou číslo v 3802/1, 3901/1 a 5701/1 nebola zistená deklarovaná plodina a nenašli sa ani zvyšky deklarovanej plodiny, na KD Cífer číslo 2001/1, 3001/1 a Suchá nad Parnou č. 5601/1 a 5801/1, boli viditeľné znaky deklarovanej plodiny, avšak kontrolná skupina dospela k záveru, že časti deklarovaných plôch neobhospodaroval žiadateľ, pretože riadkovanie plodiny je krížom cez smerovanie pozemku žalobcu.

1.2 V odôvodnení rozhodnutia poukázal krajský súd na ustanovenie § 3, § 32 ods. 1, § 33 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“); § 1 ods. 1 a 2, § 2 ods. 1 a 2, § 8 ods. 1 písm. a/ a b/, § 9, § 10 ods. 1 nariadenia vlády; § 1 ods. 1 a 2, § 2, § 4 ods. 1, 2, 3, 7 a 8 nariadenia vlády SR č. 114/2009 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe; čl. 2 písm. c/, čl. 4, čl. 19, čl. 23, čl. 31 nariadenia č. 73/2009 (ES); bod 14, čl. 1, čl. 58, čl. 75 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1122/2009 a uviedol, že z účelu právnej úpravy vyplývajúceho z uvedených predpisov vyplýva, že podpora v poľnohospodárstve je poskytovaná tým právny subjektom - poľnohospodárom, ktorí okrem splnenia registrácie aj reálne obhospodarujú pôdu, ktorej výmeru uvádzajú vo svojej žiadosti o podporu. V súlade s ust. § 2 ods. 2 nariadenia vlády, žiadatelia musia uviesť výmeru pôdy vo svojej žiadosti o podporu, pričom platba sa poskytuje na zistenú výmeru žiadateľom obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy. Zmyslom príslušnej právnej úpravy je finančná podpora reálne hospodáriacim poľnohospodárom. Žalobca v konaní pred správnym orgánom preukázal, že je vlastníkom, resp. spoluvlastníkom pozemkov, na ktoré si uplatnil podporu. Nepodarilo sa mu však žiadnym spôsobom preukázať, že na deklarovaných výmerách aj vykonával v relevantnom čase poľnohospodársku činnosť. Kontrolou na mieste bolo preukázané a vyplýva to aj z tvrdení žalobcu, že reálne obhospodaruje len zlomok výmery na ktorú žiadal o podporu, väčšinu pôdy bez právneho titulu obhospodarovala spoločnosť RUPOS s.r.o. Správnemu orgánu bola predložená dohoda o vykonaní prác, avšak z tejto nevyplývalo, aké práce sa na deklarovaných pozemkoch v roku 2011 vykonávali žalobcom. O tom, že sám žalobca nemal vedomosť o tom, aká plodina sa na konkrétnej parcele pestuje, svedčí aj zistenie správneho orgánu v protokole o kontrole na mieste, kde druh zistenej plodiny nezodpovedal označeniu plodiny v žiadosti žalobcu o podporu. Toto zistenie žalobcom nebolo popreté ani žiadnym dôkazom vyvrátené.

1.3 Podľa názoru krajského súdu, nie je podstatný dôvod, pre ktorý žalobca nemôže na predmetnej pôde vykonávať poľnohospodársku činnosť, podstatným pre poskytnutie podpory je reálne pestovanie deklarovanej plodiny žiadateľom na zistenej výmere pôdy na základe legálneho oprávnenia, čo žalobca v konaní nepreukázal. Zo zmyslu právnej úpravy teda vyplýva, že podpora vo forme jednotných platieb na plochu a doplnkovej platby na plochu sú viazané na vykonávanie poľnohospodárskej činnosti na konkrétnej deklarovanej ploche žiadateľom. Je v rozpore s účelom zákona, aby podporu obdržali subjekty, ktoré poľnohospodársku činnosť vôbec nevykonávajú, príp. by boli len vlastníkami poľnohospodárskej pôdy. Účelom poskytovania dotácií je podpora hospodáriacich poľnohospodárov, t.j. subjektov, ktorí túto činnosť reálne na deklarovanej ploche vykonávajú.

1.4 Vyššie citované ustanovenie § 2 ods. 1 nariadenia vlády stanovuje podmienky pre priznanie jednotnej platby, pričom pre jej priznanie musia byť súčasne splnené všetky podmienky.

1.5 V danom prípade bol zistený rozdiel medzi deklarovanou plochou 12,98 ha a kontrolami zistenou žalobcom obhospodarovanou výmerou, 1,8 ha a naddeklarácia predstavovala viac ako 50%. Žalovaný preto postupoval správne, keď bol žalobca vylúčený z poskytnutia podpory podľa čl. 58 ods. 3 nariadenia (ES).

1.6 Krajský súd ďalej poukázal, že v správnom súdnom konaní súd preskúmava napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v rozsahu určenom žalobou, pričom predmetom súdneho prieskumu je dôvodnosť tvrdení žalobcu o zásahu do jeho subjektívnych práv. Súd preto môže skúmať len okolnosť, či rozhodnutím, resp. postupom správnych orgánov došlo k porušeniu zákona vo vzťahu k subjektívnym právam žalobcu. Predmetom súdneho prieskumu v tomto konaní preto nemôže byť porušenie zákona vo

vzťahu žalobcu a iného subjektu. Súd preto nemôže posudzovať správnosť postupu a rozhodnutia žalovaného v konaniach začatých na základe žiadosti ďalších subjektov, odlišných od žalobcu o poskytnutie jednotnej platby.

1.7 V danom prípade bolo podkladom pre rozhodnutie zistenie prvostupňového správneho orgánu ako aj žalovaného, že žalobca reálne neobhospodaroval pôdu v deklarovanom rozsahu. Žalobca v konaní nepreukázal, že spornú výmeru obhospodaroval a preto podľa názoru krajského súdu žalovaný konal v súlade so zákonom, keď odvolaniu žalobcu nevyhovel. Súd v danom prípade nezistil v konaní správnych orgánov takú vadu, ktorá by mohla spôsobiť nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

2.

2.1 Vo včas podanom odvolaní sa žalobca domáhal, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/153/2012 - 79 zo dňa 17.07.2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň sa domáhal náhrady trov konania. V podanom odvolaní žalobca uviedol, že dôvody, pre ktoré nemohol na deklarovaných poľnohospodárskych dieloch pestovať v žiadosti uvádzané poľnohospodárske plodiny - „krádež“ pôdy zo strany spoločností RUPOS s.r.o., ktorá na jeho pôde bez právneho titulu svojvoľne zasiala svoju plodinu prv, než stihol zasieť žalobca, súd nepovažoval za právne relevantný. Prvostupňový súd rovnako nezohľadnil skutočnosť, že za rok 2010, 2012, 2013, 2014 žalobca podporu získal, a teda rok 2011 bol excesom z dôvodov, ktoré relevantne preukázal a tvrdil ako v preskúmaných správnych konaniach, tak i následne v konaní pred súdom. Prítom sa krajský súd stotožnil s obranou žalovaného správneho orgánu poukazujúceho na postup pri mimoriadnych okolnostiach upravený v ním citovanom čl. 75 ods. 1 a 2 nariadenia komisie (ES) č. 1122/2009 z 30. novembra 2009, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 73/2009. Rovnako prvostupňový súd opomenul skutočnosť, že žalobcom požadovanú podporu dostala práve spoločnosť RUPOS s.r.o., dôvodiac (právne správne), že súdu neprináleží skúmať okolnosti prípadného porušenia zákona vo vzťahu k tretiemu subjektu. Išlo prítom o celkom neštandardnú situáciu, nakoľko obvyklým postupom žalovaného správneho orgánu pri kolízii deklarovaných plôch viacerými subjektmi, je neposkytnutie podpory žiadnemu zo žiadateľov.

2.2 Prvostupňový súd tak vec nesprávne právne posúdil, ak postup a rozhodnutie správnych orgánov považoval za zákonné napriek tomu, že tieto žalobcovia ako vlastníkov pozemkov odmietli poskytnutie podpory s tvrdením, že pozemky neobhospodarovali, hoci ich v dôsledku situácie spôsobenej spoločnosťou RUPOS s.r.o. - obhospodarovali len tým, že ich udržiavali v dobrom poľnohospodárskom a environmentálnom stave. Rozhodnutie prvostupňového súdu je ďalej v časti týkajúcej sa správnosti postupu žalovaného správneho orgánu, keď tento neaplikoval ust. čl. 35 Nariadenia Rady 73/2009 (zrejme) s odkazom na čl. 75 ods. 1 a 2 Nariadenia komisie (ES) č. 1122/2009, pre absenciu zdôvodnenia nepreskúmateľné, resp. súd dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu ohľadom neexistencie takejto okolnosti alebo jej nedostatočnom dokladovaní. Z rozhodnutia prvostupňového súdu nie je zrejmé, ako sa súd touto argumentáciou sporových strán vysporiadal, hoci ide o právne významné skutočnosti.

2.3 Žalobca sa zároveň domáhal, aby odvolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) a položil ESD žiadosť o výklad citovaných ustanovení čl. 35 Nariadenia Rady (ES) 73/2009 a čl. 75 ods. 2 Nariadenia komisie (ES) č. 1122/2009.

3.

3.1 Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 01.10.2015 uviedol, že v celom prípade zastáva právny názor, že Krajský súd v Bratislave dostatočne zistil skutkový stav veci, vysporiadal sa so všetkými dôkazmi, oboznámil sa s celým spisovým materiálom a vyvodil správny právny záver. Prvostupňový súd celý prípad vecne správne posúdil, procesnoprávne nepochybil a keďže vychádzal zo správneho právneho záveru žalobu zamietol. Žalobca ani v tomto svojom odvolaní neuviedol nové právne skutočnosti ani nové dôkazy, ktorými by preukázal, že v konaní pred súdom prvého stupňa došlo k vadám, ktoré mohli mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

3.2 Podľa právneho názoru žalovaného, žalobca svojim odvolaním rozšíril žalobný návrh o iniciovanie prejudiciálneho konania. Žalovaný má za to, že predmetom súdneho prieskumu môžu byť len tie námietky vznesené v žalobe (žalobné dôvody), ktoré už boli uplatnené, preto považuje uvedenú námietku (iniciovanie prejudiciálneho konania) za irelevantnú. Žalovaný dodáva, že konanie podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. je ovládané dispozičnou zásadou. Súd nemôže preskúmať správne rozhodnutie nad rámec žalobcom v žalobe vymedzeným. V tejto súvislosti žalovaný poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžo/323/2009 zo dňa 08.06.2010, ktorý vo svojom uznesení okrem iného skonštatoval vyššie uvedené tvrdenia.

3.3 Vzhľadom na vyššie uvedené žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu ako vecne a procesne správny v celom rozsahu potvrdil.

4.

4.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 211 ods. 2 O.s.p.).

4.2 Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

4.3 Podľa § 247 ods. 1 a 2 O.s.p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

4.4 Na vady konania pred správnym orgánom sa prihliada len ak vzniknuté vady mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (250i ods. 3 O.s.p.).

4.5 Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

4.6 Podľa § 219 ods. 2, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

4.7 Podľa § 246c ods. 1 O.s.p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

4.8 Podľa § 250i ods. 1 O.s.p. pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový

stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia, súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

4.9 Podľa ust. § 1 ods. 1 a 2 nariadenia vlády, toto nariadenie vlády upravuje podmienky poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb, ktorými sú:

jednotná platba na plochu,

platba na dojniciu,

osobitná platba na cukor,

osobitná platba na ovocie a zeleninu.

4.10 Žiadosť o priamu platbu (ďalej len „žiadosť“) môže podať Pôdohospodárskej platobnej agentúre (ďalej len „platobná agentúra“) osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku činnosť na území Slovenskej republiky (ďalej len „žiadateľ“).

4.11 Podľa § 2 ods. 1 a 2 nariadenia vlády, jednotnú platbu na plochu možno poskytnúť žiadateľovi, ak poľnohospodárska pôda

bola obhospodarovaná k 30. júnu 2003,

dosahuje výmeru najmenej 1 ha, pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé diely pôdnych blokov príslušného druhu pozemku s výmerou najmenej 0,3 ha obhospodarovanej jedným žiadateľom,

má viditeľne označené a vymedzené hranice, ak nie je prirodzene ohraničená,

je pri pestovaní konopy osiata oprávnenými odrodami konopy siatej,

je mu k dispozícii k 31. máju príslušného roka.

4.12 Jednotná platba na plochu sa poskytne na výmeru obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy, ktorá je vedená v evidencii pôdnych blokov a dielov pôdnych blokov.

4.13 Podľa ust. § 8 ods. 1 písm. a/ a b/ nariadenia vlády, žiadosť podáva žiadateľ formou jednotnej žiadosti, ktorej prílohou sú:

grafická príloha pôdnych blokov a dielov pôdnych blokov,

zoznam poľnohospodárskych pozemkov a spôsob ich využitia.

4.14 Podľa ustanovenia § 9 citovaného nariadenia, suma priamej platby podľa § 2, 3 a 6 sa upraví podľa osobitného predpisu, ak sa na základe vykonaných kontrol zistia rozdiely medzi údajmi, ktoré žiadateľ uviedol v žiadosti a skutočným stavom.

4.15 Podľa ust. § 10 ods. 1 nariadenia vlády, žiadateľ o priamu platbu je povinný na požiadanie platobnej agentúry riadne preukázať vlastnícky vzťah, nájomný vzťah alebo užívateľský vzťah k pôde.

4.16 Podľa ust. § 1 ods. 1 a 2 nariadenia vlády SR č. 114/2009 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe,

toto nariadenie vlády upravuje podmienky poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe (ďalej len „platba“), ktorými sú:

doplnková platba na plochu (ďalej len „doplnková platba“),

platba na chmeľ.

4.17 Žiadosť o platbu (ďalej len „žiadosť“) môže podať Pôdohospodárskej platobnej agentúre (ďalej len „agentúra“) osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku činnosť na území Slovenskej republiky (ďalej len „žiadateľ“).

4.18 Podľa ust. § 2 citovaného nariadenia, doplnkovú platbu možno poskytnúť na výmeru obhospodarovanej ornej pôdy, vinohradov, ovocných sádov a chmeľníc vedenú v evidencii pôdnych blokov a dielov pôdnych blokov. Doplnkovú platbu možno poskytnúť žiadateľovi, ak poľnohospodárska

pôda podľa odseku 1

bola obhospodarovaná k 30. júnu 2003,

dosahuje výmeru najmenej 1 ha, pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé diely pôdnych blokov príslušného druhu pozemku s výmerou najmenej 0,3 ha obhospodarovanej jedným žiadateľom,

má viditeľne označené a vymedzené hranice, ak nie je prirodzene ohraničená.

4.19 Podľa ust. § 4 ods. 1, 2, 3, 7 a 8 cit. nariadenia, žiadateľ podáva žiadosť spolu s jednotnou žiadosťou vrátane jej príloh podľa osobitného predpisu.

4.20 Kontrola žiadostí sa vykonáva prostredníctvom integrovaného administratívneho a kontrolného systému.

4.21 Suma platieb určená podľa osobitného predpisu sa oznamuje vo vestníku Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky.

4.22 Ak sa na základe vykonaných kontrol zistia rozdiely medzi skutočnou výmerou poľnohospodárskej pôdy, ktorú obhospodaruje žiadateľ, a výmerou, ktorú žiadateľ uviedol v žiadosti, platba sa určí na základe zisteného stavu a upraví sa takto:

pri rozdielnej najmenej o 3% alebo 2 ha a najviac 20% platba sa zníži o dvojnásobok zisteného percenta rozdielu,

pri rozdielnej o viac ako 20% platba sa neposkytne.

4.23 Žiadateľ je povinný na požiadanie agentúry riadne preukázať vlastnícky alebo nájomný vzťah k pôde.

4.24 Podľa čl. 2 písm. c/ nariadenia č. 73/2009 (ES), „poľnohospodárska činnosť“ je produkcia, chov alebo pestovanie poľnohospodárskych produktov vrátane zberu, dojenia, plemenitby a chovu zvierat na poľnohospodárske účely alebo udržiavanie pôdy v dobrom poľnohospodárskom a environmentálnom stave, ako sa ustanovuje v článku 6;

4.25 Podľa čl. 4 nariadenia č. 73/2009 (ES), poľnohospodár, ktorý dostáva priame platby, musí splniť povinné požiadavky na hospodárenie uvedené v prílohe II a požiadavky týkajúce sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu uvedené v článku 6.

4.26 Povinnosti uvedené v prvom pododseku sa uplatňujú len vtedy, ak sa týkajú poľnohospodárskych činností poľnohospodára alebo poľnohospodárskej oblasti v rámci podniku.

4.27 Podľa čl. 19 predmetného nariadenia, každý rok poľnohospodár predloží žiadosť o priame platby.

4.28 Podľa čl. 23 predmetného nariadenia, ak sa kedykoľvek v danom kalendárnom roku (ďalej len „príslušný kalendárny rok“) nedodržia povinné požiadavky na hospodárenie alebo požiadavky týkajúce sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu a za toto nedodržanie je svojim konaním alebo opomenutím priamo zodpovedný poľnohospodár, ktorý podal žiadosť o podporu v príslušnom kalendárnom roku, celková suma priamych platieb, ktoré sa po uplatnení článkov 7, 10 a 11 tomuto poľnohospodárovi poskytli alebo sa mu majú poskytnúť, sa zníži alebo vylúči v súlade s podrobnými pravidlami ustanovenými v článku 24.

4.29 Podľa čl. 31 predmetného nariadenia, na účely tohto nariadenia uzná príslušný orgán za zásah vyššej moci alebo mimoriadne okolnosti prípady ako napr.:

úmrtie poľnohospodára;

dlhodobá pracovná neschopnosť poľnohospodára;

vážna prírodná katastrofa, ktorá vážne postihla poľnohospodársku pôdu podniku;

zničenie budov podniku vyhradených pre hospodárske zvieratá v dôsledku nehody;

epizodické ochorenie, ktoré postihlo všetky hospodárske zvieratá poľnohospodára alebo časť z nich.

4.30 Podľa bodu 14 nariadenia č. 1122/2009, v jednotnej žiadosti by poľnohospodár nemal deklarovať len plochu, ktorú využíva na poľnohospodárske účely, ale aj svoje platobné nároky a všetky informácie vyžadované na určenie oprávnenosti na pomoc by sa mali vyžadovať spolu s jednotnou žiadosťou. Vhodné je však umožniť členským štátom, aby ustanovili výnimku z určitých povinností, ak platobné nároky, ktoré majú byť v danom roku pridelené, ešte nie sú určené s konečnou platnosťou.

4.31 Podľa čl. 1 nariadenia č. 1122/2009 „poľnohospodárska parcela“ je súvislá plocha pôdy, ktorú deklaroval jeden poľnohospodár a na ktorej sa pestuje najviac jedna skupina plodín. Ak sa však na základe tohto nariadenia v rámci skupiny plodín vyžaduje osobitné vyhlásenie o využití plochy, toto osobitné využitie v prípade potreby ďalej vymedzuje poľnohospodársku parcelu. Členské štáty môžu ustanoviť doplňujúce kritériá ďalšieho stanovovania poľnohospodárskej parcely;

4.32 Podľa čl. 58 nariadenia č. 1122/2009, ak plocha v súvislosti so skupinou plodín deklarovaná na účely akýchkoľvek schém pomoci na plochu okrem schém pomoci na pestovanie škrobových zemiakov a osiva, ako sa ustanovuje v oddieloch 2 a 5 kapitole 1 hlave IV nariadenia (ES) č. 73/2009, presahuje plochu určenú v súlade s článkom 57 tohto nariadenia, pomoc sa vypočíta na základe určenej plochy zníženej o dvojnásobok zisteného rozdielu, ak je tento rozdiel väčší ako 3 % alebo dva hektáre, ale nie väčší ako 20 % určenej plochy.

4.33 Ak je rozdiel väčší ako 20 % určenej plochy, žiadna pomoc na plochu sa v prípade príslušnej skupiny plodín neposkytuje.

4.34 Ak je rozdiel väčší ako 50 %, poľnohospodár sa takisto vylučuje z prijímania pomoci do výšky rovnajúcej sa sume, ktorá zodpovedá rozdielu medzi deklarovanou plochou a plochou určenou v súlade s článkom 57 tohto nariadenia. Táto suma sa započíta v súlade s článkom 5b nariadenia Komisie (ES) č. 885/2006. Ak sa táto suma nemôže v plnej výške započítať v súlade s uvedeným článkom počas troch kalendárnych rokov po kalendárnom roku zistenia, neuhradený zostatok zanikne.

4.35 Podľa čl. 75 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1122/2009, ak poľnohospodár nebol schopný splniť svoje povinnosti v dôsledku vyššej moci alebo mimoriadnych okolností, ako sa uvádza v článku 31 nariadenia (ES) č. 73/2009, udrží si právo na poskytnutie pomoci na plochu alebo zvieratá, na ktoré bolo možné poskytnúť pomoc v čase, keď sa vyskytol prípad vyššej moci alebo mimoriadnych okolností. Okrem toho, ak sa nesúlad v dôsledku takejto vyššej moci alebo mimoriadnych okolností týka krížového plnenia, príslušné zníženie sa neuplatní.

4.36 Prípady vyššej moci a mimoriadnych okolností v zmysle článku 31 Nariadenia (ES) č. 73/2009 sa spolu s relevantným dôkazom k spokojnosti príslušného orgánu písomne oznámia tomuto orgánu do desiatich pracovných dní odo dňa, keď je poľnohospodár v situácii tak urobiť.

4.37 Z administratívneho spisu mal najvyšší súd za preukázané, že dňa 13.05.2011 predložil žalobca správne orgánu jednotnú žiadosť na rok 2011 o jednotnú platbu na plochu za užívanú výmeru 12,98 ha, doplnkovú platbu na plochu na užívanú výmeru 12,98. K žiadosti priložil zoznam užívaných poľnohospodárskych pozemkov so špecifikáciou katastrálneho územia, čísla parcely, celkovej výmery a užívanej výmery pozemku, charakteru pozemku s uvedením názvu pestovanej plodiny spolu s grafickou prílohou ako i ďalšie doklady. Žalobca na oznámenie o zistených chybách administratívnej kontroly žiadosti žalobcu reagoval v podaní zo dňa 24.09.2011, v ktorom potvrdil deklarované výmery a uviedol, že parcely sú v jeho vlastníctve a po úpadku PD Ružindol, neuzavrel so žiadnym subjektom nájomnú zmluvu. Správca konkurznej podstaty PD Ružindol prenajal majetok a pôdu úpadcu spoločnosti RUPPOS s.r.o. Na základe krížovej kontroly bola dňa 19.09.2011 vyhotovená špecifikácia nezrovnalostí, na základe ktorej boli krátené výmery uvedené v žiadosti žalobcu týkajúce sa dielov: Cífer č. 3011/1, 2001/1, 3001/1, Suchá nad Parnou č. 3802/1, 3901/1, 5601/1, 5701/1, 5801/1 z dôvodu, že nebolo možné určiť užívanú výmeru, pričom na uvedených plochách došlo už k predchádzajúcemu kráteniu a podporu žiadali na uvedené plochy aj užívatelia: RUPPOS s.r.o. a AGROFARM -Borová, F. H. Bolo zistené, že žiadaná výmera 12,98 ha pre skupinu SAPS nesúhlasí so súčtom zisteným po kontrolách v rozlohe 1,81 ha, žiadaná výmera 12,98 ha pre skupinu doplnková platba na plochu nesúhlasí so súčtom zisteným po kontrolách vo výmere 1,81 ha. Listom zo dňa 24.09.2011 sa žalobca vyjadril k oznámeniu o nezrovnalostiach v ktorom uviedol, že pozemky uvedené v predmetnom oznámení sú vo vlastníctve žalobcu od obdobia úpadku PPD Ružindol a od tohto obdobia nemá uzatvorenú nájomnú zmluvu na žiaden pozemok. V prípade pozemkov v spoluvlastníctve, nedal žalobca súhlas, aby boli prenajaté tretej osobe. Z uvedeného dôvodu žiadna iná osoba nemôže pozemky vo vlastníctve žalobcu zahrnúť do svojej žiadosti o dotácie.

4.39 Z podania PPA zo dňa 06.10.2011 vyplýva, že žalobca v rámci kontroly na mieste nepreukázal vlastné obhospodarovanie deklarovaných plôch. Sám žalobca uviedol, že mu obhospodarovanie sporných pozemkov nebolo umožnené - „bol predbehnutý“. Kontrola zároveň zistila odlišné plodiny na kontrolovaných a žalobcom deklarovaných plochách ako bolo uvedené v jednotnej žiadosti na rok 2011. Príslušný vnútorný odbor správneho orgánu v podaní zo dňa 21.10.2011 prejavil na predmetný interný list stanovisko, že žalobca splnil všetky požiadavky na priznanie priamych podpôr, pretože v právnych predpisoch nie je vyslovene uvedené, aby bol žiadateľ priamo obhospodarovateľom deklarovaných plôch.

4.40 Okolnosť, že žalobca neobhospodaroval v roku 2011 deklarované výmery, potvrdzuje aj podanie spoločnosti RUPOS s.r.o., Ružindol zo dňa 21.07.2011, v ktorom uviedla, že výmery cca 13 ha obhospodaruje táto spoločnosť, pričom žalobca si uplatňuje nárok na jednotnú platbu na plochu len na základe listov vlastníctva. Na uvedenú výmeru odmietol so spoločnosťou uzatvoriť nájomnú zmluvu o užívaní pôdy. Jeho nárok na jednotnú platbu na plochu na rok 2011 a na výmeru cca 13 ha je preto neoprávnený.

4.41 Kontrolou na mieste zo dňa 19.07.2011 bolo zistené, že na parcele Cífer 3011/ 1 A, B bola zistená ozimná pšenica (stredisko), pričom v žiadosti bolo deklarované pestovanie kukurice, na parcele Suchá nad Parnou 3802/1 bola zistená sľečnica, pričom v žiadosti bola deklarovaná kukurica. Pri parcele 3901/1 bola nameraná nižšia hodnota oproti deklarovanej, pretože žiadateľ si nesprávne zahrnul do deklarovanej výmery aj susediacu parcelu, pričom kontrolná skupina zistila na ornej pôde jačmeň, pričom žiadateľ deklaroval kukuricu. Na parcele 5801 bola nameraná nižšia hodnota oproti deklarovanej, pretože žiadateľ si zahrnul do deklarovanej výmery aj vedľajšiu parcelu, pričom bol zistený jačmeň jarný a žalobca si deklaroval kukuricu. Na parcele 5701/1 A bola nameraná nižšia hodnota oproti deklarovanej, pričom bola zistená ozimná pšenica a žalobca deklaroval pestovanie kukurice. Na parcele 5701/1 B bola nameraná hodnota na úrovni deklarovanej, pričom bola zistená ozimná pšenica (strnisko), pričom žiadateľ deklaroval kukuricu. Na parcelách 3001/1, 5601/1 neboli zistené porušenia GAEC. Žalobca v rámci kontroly namiesto uviedol, že na časti deklarovaných pozemkov vykonával určité agrotechnické operácie (parcely Cífer 1001 k/1 A, B, 2001/1 B,C) a na zvyšných deklarovaných pozemkoch nevykonával žiadané agrotechnické operácie, pretože v tom čase už bola na nich zasiata iná plodina firmou RUPOS. Z uvedeného dôvodu podal na predmetnú spoločnosť trestné oznámenie za neoprávnené užívanie cudzej veci. Žiadateľ si v roku kontroly na neoprávnené užívanie ním deklarovaných plôch inou spoločnosťou nenahlásil vyššiu moc, výnimočné okolnosti, do desiatich pracovných dní odo dňa, kedy situácia nastala, na príslušné pracovisko PPA.

4.42 Predchádzajúce zistenia správneho orgánu potvrdzuje aj ďalší protokol o administratívnej kontrole č. 2 zo dňa 06.12.2011, v ktorom sa konštatuje, že žiadaná výmera 12,98 ha pre skupinu doplnková platba na plochu nesúhlasí so súčtom zisteným po kontrolách vo výmere 1,81 ha a takéto isté zistenie vyplýva aj pre skupinu SAPS. Zo spisu ďalej vyplýva, že žalobca v priebehu správneho konania využíval svoje procesné práva, bol oboznamovaný so všetkými zisteniami správneho orgánu.

4.43 Dňa 02.12.2011 bolo vydané prvostupňové rozhodnutie, ktorým správny orgán neschválil žalobcovi poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu podľa § 2 k zákona o poskytovaní podpory vo výške 1.735,37 €. Táto čiastka sa odpočíta z podpory, na ktoré má farmár oprávnenie v súvislosti so žiadosťami v priebehu troch rokov nasledujúcich po roku vylúčenia, zároveň mu nebola poskytnutá doplnková platba na plochu. Postup pri výpočte výšky podpory, výška naddeklarácie bola špecifikovaná v prílohe, ktorá bola neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia. Voči tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Následne žalovaný rozhodol o odvolaní napadnutým rozhodnutím, ktorým odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

5.

5.1 Odvolací súd v danej veci posudzoval odvolaním žalobcu napadnutý rozsudok Krajského súdu v

Bratislave č. k. 4S/153/2012 - 79 zo dňa 17.07.2015, ktorým krajský súd žalobu zamietol. Predmetom súdneho prieskumu pred krajským súdom bolo rozhodnutie žalovaného č. 1416/2012-550 zo dňa 27.04.2012, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“) č. 500/2525/12506/2011 zo dňa 02.12.2011. Rozhodnutím PPA správny orgán neschválil poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu podľa § 2 zákona číslo 488/2010 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie vlády“), vo výške 1.735,37 €.

5.2 Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a obmedzí sa iba na doplnenie svojich právnych názorov.

5.3 V podanom odvolaní žalobca namietal, že krajský súd sa nezaoberal skutočnosťou ako je „krádež“ pôdy zo strany spoločnosti RUPOS s.r.o., ktorá využila pozemok žalobcu neoprávneným zasiatím svojej plodiny. Poukázal na to, že obvyklým postupom správneho orgánu pri kolízii deklarovaných plôch viacerými subjektami je neposkytnutie podpory žiadnemu zo žiadateľov. Ďalej má za to, že poskytnutie podpory spoločnosti RUPOS, s.r.o. bolo predčasné, nakoľko sa nepočkalo na doriešenie prípadu žalobcu. Krajský súd vec nesprávne právne posúdil, nezobral do úvahy, že žalobca pozemky obhospodaroval tak, že ich udržiaval v dobrom poľnohospodárskom a environmentálnom stave. Záver krajského súdu je súčasne nesprávnym skutkovým zistením ako dôsledok nesprávneho právneho posúdenia ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a/ Nariadenia vlády SR č. 448/2010 Z. z. Z rozhodnutia prvostupňového súdu nie je zrejmé, ako sa súd touto argumentáciou sporových strán vysporiadal, hoci ide o právne významné skutočnosti. V neposlednom rade sa žalobca domáhal, aby odvolací súd predložil Súdnemu dvoru EÚ prejudiciálne otázky s výkladom čl. 35 Nariadenia Rady (ES) 73/2009 a čl. 75 ods. 2 Nariadenia komisie (ES) č. 1122/2009."

5.4 Odvolací súd mal za preukázané, že dňa 13.05.2011 predložil žalobca správny orgán jednotnú žiadosť na rok 2011 o jednotnú platbu na plochu na užívanú výmeru 12,98 ha, doplnkovú platbu na plochu na užívanú výmeru 12,98. K žiadosti priložil zoznam potrebných dokumentov. Žalobca preukázal, že parcely sú v jeho vlastníctve a po úpadku PD Ružindol, neuzavrel so žiadnym subjektom nájomnú zmluvu. Správca konkurznej podstaty PD Ružindol prenajal majetok a pôdu úpadcu spoločnosti RUPOS s.r.o. Dňa 19.09.2011 bola na krížovej kontrole vyhotovená špecifikácia nezrovnalostí, na základe ktorej boli krátené výmery uvedené v žiadosti žalobcu týkajúce sa dielov: Cífer č. 3011/1, 2001/1, 3001/1, Suchá nad Parnou č. 3802/1, 3901/1, 5601/1, 5701/1, 5801/1 z nakoľko nebolo možné určiť užívanú výmeru, pričom na uvedených plochách došlo už k predchádzajúcemu kráteniu a podporu žiadali na uvedené plochy aj užívatelia: RUPOS s.r.o. a AGROFARM - Borová, F. H.. Žiadaná výmera 12,98 ha pre skupinu SAPS nesúhlasila so súčtom zisteným po kontrolách v rozlohe 1,81 ha, žiadaná výmera 12,98 ha pre skupinu doplnková platba na plochu nesúhlasila so súčtom zisteným po kontrolách vo výmere 1,81 ha. Listom zo dňa 24.09.2011 sa žalobca vyjadril k zisteným skutočnostiam tým, že pozemky sú vo vlastníctve žalobcu od obdobia úpadku PD Ružindol a od tohto obdobia nemá uzatvorenú nájomnú zmluvu na žiaden pozemok. V prípade pozemkov v spoluvlastníctve, nedal žalobca súhlas, aby boli prenajaté tretej osobe. Z uvedeného dôvodu žiadna iná osoba nemôže pozemky vo vlastníctve žalobcu zahrnúť do svojej žiadosti o dotácie. Neskôr v priebehu správneho konania žalobca uviedol, že mu obhospodarovanie sporných pozemkov nebolo umožnené - bol „predbehnutý“. Kontrola zároveň zistila odlišné plodiny na kontrolovaných a žalobcom deklarovaných plochách ako bolo uvedené v jednotnej žiadosti na rok 2011. Žalobca neobhospodaroval v roku 2011 deklarované výmery, čo potvrdzuje aj podanie spoločnosti RUPOS s.r.o., že výmery cca 13 ha obhospodaruje táto spoločnosť, pričom žalobca si uplatňuje nárok na jednotnú platbu na plochu len na základe listov vlastníctva. Na uvedenú výmeru odmietol so spoločnosťou uzatvoriť nájomnú zmluvu o užívaní pôdy. Jeho nárok na jednotnú platbu na plochu na rok 2011 a na výmeru cca 13 háje bol preto neoprávnený. Zistenia

správneho orgánu potvrdil aj ďalší protokol o administratívnej kontrole č. 2 zo dňa 06.12.2011, v ktorom sa konštatuje, že žiadaná výmera 12,98 ha pre skupinu doplnková platba na plochu nesúhlasí so súčtom zisteným po kontrolách vo výmere 1,81 ha a takéto isté zistenie vyplýva aj pre skupinu SAPS. Na základe zistených skutočností správny orgán neschválil žalobcovi poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu podľa § 2 k zákona o poskytovaní podpory vo výške 1.735,37 €.

5.5 K návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a predloženia návrhu Súdnemu dvoru Európskej únie žiadosť o výklad citovaných ustanovení čl. 35 Nariadenia Rady (ES) 73/2009 a čl. 75 ods. 2 Nariadenia komisie (ES) č. 1122/2009, odvolací súd uvádza, že ustanovenie § 109 O.s.p upravuje jednak prekážky konania zapríčínujúce obligatórny postup konajúceho súdu v podobe prerušenia konania (§ 109 ods. 1 O.s.p) a jednak prekážky, vyskytnutie ktorých dáva súdu možnosť konanie prerušiť (§ 109 ods. 2 O.s.p.). Prerušenie konania prichádza do úvahy vtedy, ak počas konania nastane prekážka postupu konania, ktorá je v zásade odstrániteľná procesným postupom súdu. V istých prípadoch tak súd musí konanie prerušiť, v iných prípadoch buď konanie preruší, alebo urobí iné vhodné opatrenia na bezprietahové odstránenie vady konania. Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie súd preruší konanie aj vtedy, ak sa rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev (ďalej len „Súdny dvor“) o rozhodnutie o prejudiciálnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy (čl. 234 Zmluvy o založení ES). Konanie o prejudiciálnej otázke je vyjadrením viazanosti slovenských súdov judikatúrou Súdneho dvora EÚ v procese aplikácie únieového práva, pre ktorý je dôležitá správna interpretácia právnych pravidiel Európskej únie. V súvislosti s prerušením konania však treba uviesť, že účastník konania môže navrhnúť takéto prerušenie konania, avšak súd nie je povinný takému návrhu vyhovieť. Tento procesný úkon súdu (prerušenie konania) závisí len od úvahy súdu, či požiada Súdny dvor o vyriešenie prejudiciálnej otázky. V tomto prípade Najvyšší súd SR návrh na prerušenie konania zamietol, keďže dospel k záveru, že vzhľadom na zistený skutkový stav veci, nie je nevyhnutné požiadať Súdny dvor EÚ o výklad únieového práva. K tomuto záveru dospel senát Najvyššieho súdu s poukazom na skutočnosť, že žalobca v predmetnom roku 2011 nepostupoval v zmysle článku 31 Nariadenia (ES) č. 73/2009, keďže neoznámil prvostupňovému správnenému orgánu v lehote desiatich pracovných dní prípad vzniknutých mimoriadnych okolností, čím prišlo k zániku predmetného nároku (práva). Za mimoriadnu okolnosť svedčiacu v prospech vlastníka alebo nájomcu pôdy je podľa názoru najvyššieho súdu možné považovať aj užívanie resp. obhospodarovanie pôdy iným subjektom bez preukázania právneho titulu, napr. vlastníckeho či nájomného vzťahu k pôde. Samozrejme, ak mimoriadnu okolnosť oznámi oprávnený subjekt v lehote.

5.6 K námietke žalobcu, že súd sa nezaoberal „krádežou pôdy“, resp. tým, kto v skutočnosti využíva pôdu vo vlastníctve žalobcu, odvolací súd uvádza, že predmetom prieskumu je rozhodnutie žalovaného týkajúce sa žalobcu o neschválení podpory formou jednotnej platby na plochu a nie skutočnosť, kto a ako sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu prostredníctvom zabratia pôdy a výsevu. V prípade, ak spoločnosť RUPOS s.r.o., využila pozemok žalobcu neoprávneným zasiatím svojej plodiny, má žalobca právo sa obrátiť so žalobou na civilný súd.

6.

6.1 Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení odvolacích námietok žalobcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku, a teda rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/153/2012 - 79 zo dňa 17.07.2015 potvrdil ako vecne a právne správny.

6.2 O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na náhradu trov tohto konania, čo však v prejednávanej veci nenastalo a teda súd právo na náhradu trov konania žalobcovi nepriznal.

6.3 Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť nový procesný predpis - Správny súdny poriadok. Podľa § 492

ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

6.4 Vzhľadom k tomu, že predmetné odvolacie konanie začalo pred dňom nadobudnutia účinnosti SSP, t.j. pred 01.07.2016 najvyšší súd dokončil konanie podľa O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.